

менты» (2 разы ў год). Акрамя таго, для Міністэрства культуры і друку штомсячна ствараецца матэрыял «Негатыўныя матэрыялы абласной і раённай прэсы ў адрас устаноў культуры і мастацтва». Бібліяграфічныя (на новыя паступленні ў свае ДФы), фактаграфічныя і іншыя крыніцы інфармацыі выпускаюць таксама сектары (аддзелы) навуковай інфармацыі па культуры і мастацтву абласных бібліятэк.

Адзел мастацтва Віцебскай абласной бібліятэкі выдае таксама спіс новых паступленняў «Новая літаратура па искусству».

Адзел навуковай інфармацыі па гуманітарных навуках Акадэміі навук РБ забяспечвае стварэнне рэфератыўнага ўзроўню інфармацыі шляхам змяшчэння рэфератаў мастацтвазнаўчых прац беларускіх вучоных у зборніку «Беларусістыка».

У РБ ствараецца штогадовы рэкамендацыйны паказальнік «Беларуская мова, літаратура, мастацтва» (НББ), дзе ў адпаведным раздзеле адлюстроўваюцца новыя найбольш значныя дакументы па беларускаму мастацтву для шырокіх колаў яго аматараў.

На падставе вышэйсказанга можна зрабіць вывад аб неаўнасці асноў для фарміравання разглядаемай падсістэмы. Аднак не ўсе яе элементы атрымалі развіццё. Патрабуе ўдасканалення ўлік выданняў мастацтва (перш за ўсё фюна- і кіна-, відэадакументаў). Асаблівую ўвагу трэба надаць таксама развіццю рэфератыўнага і агляднага ўзроўню бягучай бібліяграфічнай інфармацыі аб літаратуры па мастацтву (павелічэнне аб'ёму адлюстроўваемых дакументаў, павышэнне апэратыўнасці і інш.). Неабходна пачаць пачаць у АНІКМ Нацыянальнай бібліятэкі практыку стварэння крышч бібліяграфічнай інфармацыі ў аўтаматызаваным рэжыме, пераход па новыя інфармацыйныя тэхналогіі.

Стрыжонак І.М.,
ст.выкладчык

ТЫПАЛАГІЧНЫЯ ХАРАКТАРЫСТЫКІ УНІВЕРСАЛЬНЫХ НАВУКОВЫХ АБЛАСНЫХ БІБЛІЯТЭК (УНАБ) БЕЛАРУСІ

Абласныя бібліятэкі РБ у адпаведнасці з Тыпавымі статутамі 1983 г. развіваюцца як універсальныя навуковыя бібліятэкі, з'яўляючыся галоўнымі публічнымі бібліятэкамі рэгіёна, што падкрэсліваецца і ў Канцэпцыі развіцця бібліятэчнай справы ў РБ. Ці правамерна азначэнне абласной бібліятэкі (АБ) як «універсальнай», «навуковай» і самай буйной «публічнай» бібліятэкі рэгіёна?

Публічная бібліятэка як спецыфічны тып нарадзілася ў Англіі і ЗША і атрымала інтэнсіўнае развіццё ў іншых краінах свету. Яе асаблівасцю з'яўляецца забеспячэнне ўсіх і кожнага з жыхароў данага рэгіёна незалежна ад яго адукацыі, прафесіі, нацыянальнасці

магчымасцю наведваць і карыстацца вялікімі фондамі УНАБ. Абласныя бібліятэкі РБ агульнадаступныя, але арыентаваныя ў сваёй дзейнасці на чытачоў-спецыялістаў, у бібліятэках амаль адсутнічае адкрыты доступ да іх вялікіх універсальных фондаў, няма камфортнасці ў абслугоўванні, недастаткова развіты і функцыянальныя сувязі АБ з іншымі бібліятэкамі рэспублікі. Такім чынам, дзейнасць УНАБ не зусім адпавядае статуту публічнай бібліятэкі.

Абласныя бібліятэкі лічацца ў нас і як універсальныя, бо валодаюць універсальнымі па характару фондамі, на падставе якіх арганізуюць інфармацыйнае абслугоўванне розных катэгорыяў чытачоў. Але ў дзейнасці АБ пасля прыняцця тыпавых статутаў 1965 г. і 1983 г. пачалі стварацца аддзелы тэхнічнай, сельскагаспадарчай, замежнай і іншай літаратуры. Паступова УНАБ пераўтварыліся ў «набор» бібліятэк галіновага характару «ўнутры» бібліятэкі, што не спрыяе іх развіццю як універсальных бібліятэчных устаноў.

Што датычыць тыпалагічнай характарыстыкі «навуковай бібліятэка», то робіць УНАБ навуковай не столькі дзейнасць у галіне бібліятэказнаўства, бібліяграфічнаўства і кнігазнаўства, колькі арнаментыцы ўсёй работы бібліятэкі на навуковую дзейнасць чытача. З'яўляецца бібліятэка навуковай ці не, вызначаецца тым, як збіраецца і захоўваецца яе фонд, як распаўсюджваецца аб ім інфармацыя. УНАБ павінны стварыць комплекс умоў чытачам для навуковай работы: забяспечыць захаванне фондаў, іх сістэматызацыю, увод у навуковы абарот крыніц інфармацыі і ўвесь арсенал навукова-бібліяграфічнай дзейнасці. Не заўсёды работа універсальных навуковых абласных бібліятэк РБ суадносіцца з гэтым патрабаваннем.

Мы звярнулі ўвагу толькі на некаторыя тыпалагічныя характарыстыкі УНАБ. Яны павінны валодаць разнастайнымі характарыстыкамі. І развіццё таго ці іншага па кірунку не павінна супрацьпастаўляцца іншым. Функцыі абласных бібліятэк агульнавядомы. Кожную з тыпалагічных характарыстык трэба «накладваць» на гэтыя функцыі, што дазваляе дакладна вызначыць асаблівасці функцыянавання і перспектывы развіцця УНАБ як асобнай сістэмы, як часткі сістэмы бібліятэк рэгіёна і як часткі сукульнай сістэмы бібліятэк Рэспублікі Беларусь.

Бадархан Ібрагім,
аспірант

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ТЕКУЩЕЙ НАЦИОНАЛЬНОЙ БИБЛИОГРАФИИ СИРИИ (в свете требований международной программы УБУ)

До создания Национальной библиотеки
им.Х.Асада в Сирии функции главной библиотеки